

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОЛОЖЕННЯ
про інституційний репозитарій
Таврійського державного агротехнологічного університету
(зі змінами та доповненнями від 26.10.2018 р.)

Мелітополь
2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету, професор

В.М.Кюрчев

«27 травня» 2015 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Розглянуто і затверджено:
вченою радою ТДАТУ
Протокол №9
від 26.05.2015 р

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає основні поняття, завдання, принципи формування інституційного репозитарію (електронного архіву) Таврійського державного агротехнологічного університету (далі ТДАТУ або Університет), а також регламентує основні засади управління репозитарієм.

1.2. Інституційний репозитарій ТДАТУ (далі Репозитарій) – це електронний архів для систематизації та зберігання електронних копій документів наукового, освітнього й методичного призначення, створених викладачами, співробітниками, аспірантами, студентами ТДАТУ, котрий надає до цих матеріалів постійний відкритий безкоштовний повнотекстовий доступ через Інтернет.

1.3 Інституційний репозитарій ТДАТУ входить в структуру Національного репозитарія академічних текстів підпорядкованого Міністерству освіти і науки України.

1.4. Репозитарій є частиною загальної електронної колекції Наукової бібліотеки (далі НБ) ТДАТУ.

1.5. Інституційний репозитарій ТДАТУ має скорочену назву ElarTSATU , яка є аббревіатурою повної назви англійською мовою (Electronic Repository Tavria State Agrotechnological University). Адреса Репозитарію в Інтернеті: <http://elar.tsatu.edu.ua/>.

1.6. Репозитарій ElarTSATU формується та функціонує у відповідності до наступних документів:

- Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»;
- Закон України «Про вищу освіту»;
- Закон України «Про Національну програму інформатизації»;
- Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 - 2015 роки»;
- Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- Закон України «Про авторське право та суміжні права»;
- Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах»;
- Положення про наукову бібліотеку ТДАТУ;
- Дане Положення.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

Автор – фізична особа, котра своєю творчою працею створила твір, і якій належить виняткове право щодо твору, відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права» чи договору.

Академічний текст — авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць.

Архівна колекція – це сукупність окремих архівних документів різного походження, що мають наукову, історико-культурну цінність і об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною, номінальною тощо).

Виключне право – це майнове право. Виключне право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

Відкритий доступ – безкоштовний повнотекстовий доступ користувачів до матеріалів, розміщених у мережі Інтернет, з правом читати, завантажувати, копіювати, розповсюджувати, друкувати та посилатися на тексти.

Депозитор – особа, яка здійснює архівування матеріалів в репозитарії.

Депонована наукова робота - передана на зберігання до установ державної системи науково-технічної інформації наукова робота.

Дисертація — кваліфікаційна наукова робота, яка відображає наукові результати досліджень автора та представлена для здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) або доктора нау

Договір приєднання (далі – Договір) – договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до запропонованого договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст. 634 Цивільного кодексу України).

Електронний архів– це відкритий електронний архів матеріалів наукового та навчально-методичного призначення, створених науковцями, науково-педагогічними працівниками, аспірантами та студентами.

Кваліфікаційна випускна робота здобувача вищої освіти — самостійна робота, яка готується з метою публічного захисту для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

Колекція – сукупність документів, що мають наукову, художню, історичну цінність і об'єднані за однією або кількома ознаками (тематичною, авторською, хронологічною тощо).

Наукове видання – видання, що містить результати теоретичних та (чи) експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятники культури і історичні документи.

Особисті немайнові права автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору.

Самоархівування – розміщення авторами електронних версій своїх наукових праць у загальнодоступних архівах електронних документів.

Спільнота ElarTSATU:

- зареєстрований для участі в Репозитарії науковий підрозділ ТДАТУ, як то факультет, кафедра, центр, інститут чи інша наукова група або особа, що займається та продукує наукові роботи;
- будь-який науковий відділ, кафедра, дослідницький центр, інститут або інший підрозділ університету має право брати участь в Репозитарії як «спільнота»;
- кожна така спільнота може призначати координатора, який працюватиме з бібліотекою для підтримки Репозитарію.

Твори – створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків:

- письмові твори наукового, технічного чи іншого характеру (монографії, підручники, навчальні посібники, курси лекцій, методичні рекомендації, статті тощо);
- виступи, лекції, промови та інші твори;
- аналітичні огляди, звіти, презентації;
- аудіовізуальні твори;
- фотографічні твори;
- бази даних (компіляція даних), комп'ютерні програми, інші твори, представлені в електронній формі (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

3. ПРИЗНАЧЕННЯ, МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕПОЗИТАРІЮ

3.1. Основне призначення Репозитарію ТДАТУ – накопичення, систематизація, зберігання наукових, освітніх та навчально-методичних матеріалів університетської спільноти, а також поширення цих матеріалів у цифровому вигляді засобами Інтернет-технологій у середовищі українського та світового науково-освітнього співтовариства.

3.2. Мета та завдання Репозитарію ElarTSATU:

- забезпечити місце і спосіб централізованого і довготривалого зберігання на сервері Наукової бібліотеки в електронному вигляді повних текстів творів;
- сприяти зростанню популярності університету шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі ;
- стимулювати приєднання науковців ТДАТУ до європейських та світових наукових спільнот;
- створити надійну й доступну систему обліку публікацій наукових робіт факультетів та окремих працівників ТДАТУ.

3.3. Основні характеристики ElarTSATU :

- Репозитарій ТДАТУ є веб-орієнтованою, кумулятивною базою даних електронних ресурсів - колекції записів, призначених для постійного поповнення, зберігання і надання доступу на довготривалій основі, що визначена Університетом;
- система, що дозволяє розміщувати матеріали особам після реєстрації на підставі діючих нормативних документів та підтверджує факт, авторство і дату розміщення матеріалів;
- система, що надає вільний безкоштовний повнотекстовий доступ до матеріалів з можливостями пошуку та ієрархічного перегляду за фондами, колекціями, авторами, назвами, ключовими словами, датами публікації тощо;
- репозитарій створюється на програмному забезпеченні відкритого доступу Dspace 5.3, розробки Масачусетського технологічного університету, що підтримує протокол обміну даними OAI-PMH (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting) та взаємодіє з іншими системами обміну метаданими OpenDOAR, ROAR та іншими.

4. УПРАВЛІННЯ РЕПОЗИТАРІЄМ

4.1. Загальне управління ElarTSATU здійснює Координаційна рада, яка призначається наказом ректора. Координаційну раду очолює проректор з НІР та міжнародної діяльності, до ради входять:

- директор НБ;
- начальник Центру інформаційних технологій (ЦІТ);
- координатори (представники) від факультетів - заступники деканів з наукової роботи;

4.2. Наукова бібліотека університету виступає координатором і основним виконавцем процесу створення Репозитарію та призначає адміністратора ElarTSATU.

4.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує Центр інформаційних технологій (ЦІТ) та відділ

інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення (далі – відділ ІТКЗ) наукової бібліотеки.

4.4. За збереження електронних документів Репозитарію відповідає відділ ІТКЗ.

4.5. Координаційна рада встановлює обов'язкові до виконання всіма користувачами репозитарію ТДАТУ вимоги, що регламентують:

- коло осіб, які можуть розміщувати свої документи в Репозитарії ТДАТУ;
- перелік документів та порядок їх розміщення;
- порядок вирішення суперечок щодо розміщення документів в Репозитарії;
- порядок відкликання документів з Репозитарію;
- перелік форматів документів, які можуть бути розміщені в Репозитарії ТДАТУ;
- шаблони документів, обов'язкові метадані документів і фондів (колекцій).

4.6. За потребою до роботи з університетським Репозитарієм долучаються працівники будь-якого відділу НБ або структурних підрозділів університету.

5. СТРУКТУРА РЕПОЗИТАРІЮ

5.1. Репозитарій ТДАТУ є універсальним за змістом науково-освітнім зібранням. Структура кореневого каталогу ElarTSATU складається з фондів спільнот, які в Репозитарії виділені наступним чином:

- за факультетами та науковими підрозділами університету;
- за типами матеріалів;
- за назвами наукових видань.

Як спільноти в Репозитарії виділені такі підрозділи ТДАТУ:

- «Alma Mater» - історія Університету
- Дисертації, автореферати дисертацій
- Звіти з НДР
- Звіти ректора ТДАТУ
- Кваліфікаційні випускні роботи бакалаврів і магістрів
- Матеріали конференцій, збірники
- Монографії
- Навчальні видання
- Навчально- та науково-методичні роботи
- Наукова бібліотека
- Наукові фахові видання ТДАТУ
- Науково-дослідні інститути
- ННІ загальноуніверситетської підготовки
- Патенти

- Презентації
- Факультет Агротехнологій та екології
- Факультет Економіки та бізнесу
- Факультет Енергетики
- Факультет Інженерії та комп'ютерних технологій
- Факультет Механіко-технологічний

Крім того, входять такі відокремлені структурні підрозділи ТДАТУ:

- Мелітопольський коледж ТДАТУ;
- Бердянський коледж ТДАТУ;
- Василівський коледж ТДАТУ;
- Ногайський коледж ТДАТУ;
- Новокаховський коледж ТДАТУ;
- Оріхівський коледж ТДАТУ.

5.2. Кожна спільнота може мати колекції: «Наукові роботи», «Навчальні видання» та інші. (Додаток 1)

Завідувачі кафедр або керівники підрозділів призначають відповідальних (координаторів) за наповнення колекцій згідно з наказом ректора ТДАТУ від _____ 2015 р. №. _____

5.3 Особлива спільнота, що включена до кореневого каталогу - «Alma Mater» - зібрання з історії університету (сучасні твори, електронні копії рідкісних видань з фондів НБ, що стосуються історії університету, копії рукописів видатних учених університету та інше). За рішенням Координаційної ради можуть створюватись інші спільноти та колекції.

5.4 Роботи докторантів відображаються в спільнотах кафедр за темами яких виконано роботу.

5.5 Роботи студентів та магістрів відображаються в спільноті «Кваліфікаційні випускні роботи бакалаврів і магістрів»

5.6 За формою подання інформаційних даних та відомостей до фонду ElarTSATU можуть бути залучені як електронні аналоги друкованих видань, так і самостійні електронні видання, які не мають аналогів, зафіксованих на інших носіях.

5.6. У фонді Репозитарію містяться видання, а також посилання на мережеві ресурси (адреси, які вказують на фізичне місце розташування електронного документа в локальній мережі чи Інтернеті).

5.7. Загальна структура університетського репозитарію визначається Координаційною радою та затверджується ректором університету.

5.8. Фонди Репозитарію містять такі типи видань:

- статті, монографії, підручники, навчальні посібники, словники, довідники, конспекти лекцій, тематичні збірки, матеріали науково-практичних конференцій, семінарів, тощо;
- магістерські та наукові роботи студентів;

- дисертації, що захищені співробітниками університету та автореферати дисертацій;
- інші документи наукового, освітнього чи методичного призначення за бажанням авторів.

5.9. За видами електронних ресурсів Репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові, числові, картографічні дані, електронні зображення, аудіо і відео файли, презентації, електронні інтерактивні мультимедіа.

5.10. Джерелами формування фонду визначені такі: оцифрування видань, що зберігаються у фондах бібліотеки, кафедр Університету тощо; добір електронних видань, вільно розміщених в Інтернеті; добір видань на переносних (зовнішніх) електронних носіях (CD-ROM та ін.); надходження електронних документів від авторів/правовласників тощо.

5.11. Хронологічні рамки для документів, що передаються до Репозитарію, не встановлюються.

5.12. Метадані можуть бути використані на будь-якому носію з некомерційною метою без попереднього узгодження з Репозитарієм.

5.13. Метадані не можуть бути використані з комерційною метою без попереднього офіційного узгодження з Репозитарієм.

6. ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ДАНИХ ТА РОЗМІЩЕННЯ ПУБЛІКАЦІЙ У РЕПОЗИТАРІЇ

6.1. Репозитарій поповнюється документами, котрі самостійно архівують автори. Для отримання можливості самоархівування автор повинен зареєструватися та отримати права користувача-депозитора у адміністратора ElarTSATU .

6.2. На прохання автора адміністратор ElarTSATU може надати права депозитора бібліотекарю або координатору спільноти, котрий здійснить архівування матеріалу, переданого автором в електронному вигляді.

6.3. Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Проте рекомендуються для використання певні формати для кожного з видів:

Формати, рекомендовані для застосування, при розміщенні матеріалів		
Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe PDF	pdf
Таблиці	Microsoft Excel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Презентація	Microsoft PowerPoint	ppt
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe
Аудіо	WAV, MP3	mav, mp3

6.4. Розміщення матеріалів в Репозитарії необхідно згідно Вимог до матеріалів (Додаток 2).

6.5. Якщо факультет (Вчена рада інституту або факультету) визнає низький рівень роботи, представленої автором у факультетській спільноті Репозитарію, Координаційна рада дає доручення адміністратору ElarTSATU вилучити цей документ.

6.6. Роботи аспірантів і студентів розміщуються за наявності рекомендації наукового керівника.

6.7. Адміністратор Репозитарію перевіряє розміщений примірник лише на релевантність межах Репозитарію та відповідність формату.

7. АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР

7.1. Електронні видання, що складають фонд електронної бібліотеки, є об'єктами авторського права й охороняються законодавством України та міжнародними конвенціями.

7.2. Відкритий доступ не скасовує авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані й зберігаються за ним незалежно від способу публікації.

7.3. Копії матеріалів, що розміщені в ElarTSATU, можуть бути відтворені, представлені чи передані третій стороні й збережені в базах даних у будь-якому форматі та на будь-якому носію з некомерційною метою без попереднього узгодження. При цьому зміст матеріалу не може бути змінений жодним способом та обов'язково мають бути вказані:

- автор(и), назва та всі інші елементи бібліографічного опису;
- гіперпосилання та/або URL на сторінку оригінальних метаданих.

7.4. Повнотекстові матеріали та інші цифрові дані (наповнення) не можуть бути продані або іншим способом реалізовані з комерційною метою без офіційного дозволу власників авторських прав.

7.5. Автори можуть розміщувати лише свої власні роботи, при цьому погоджуючись із умовами авторського договору, який пропонує система.

7.6. За якість розміщених матеріалів відповідають автори.

7.7. Автори несуть повну відповідальність за будь-які порушення авторського права в матеріалах, розміщених у ElarTSATU.

7.8. Авторським ліцензійним договором автор підтверджує передачу Університету на безоплатній основі невиключні права на використання твору:

- на внесення твору у базу даних Репозитарію ТДАТУ ;
- на відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи її змісту;
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;

- на використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

7.9. Твір не може бути розміщений у Репозитарії ТДАТУ, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

Структура Інституційного репозитарія ТДАТУ ElarTSATU

"Alma Mater" - історія Університету

- Історія та сьогодення ТДАТУ

Дисертації, автореферати дисертацій

- Дисертації, автореферати дисертацій

Звіти з НДР

- Звіти з НДР

Звіти ректора ТДАТУ

- Звіти ректора

Кваліфікаційні випускні роботи бакалаврів і магістрів

Коледжі ТДАТУ

- Бердянський коледж ТДАТУ
- Василівський коледж ТДАТУ
- Мелітопольський коледж ТДАТУ
- Новокаховський коледж ТДАТУ
- Ногайський коледж ТДАТУ
- Орхівський коледж ТДАТУ

Матеріали конференцій, збірники

- Збірники
- Конференції студентів та магістрів
- Конференції ТДАТУ

Монографії

- Монографії

Навчальні видання

- Навчальні видання

Навчально- та науково-методичні роботи

- Конспекти лекцій
- Лабораторні практикуми
- Навчально-методичні вказівки

Наукова бібліотека

- Публікації наукової бібліотеки

Наукові фахові видання ТДАТУ

- Англomовний журнал ТДАТУ "Journal of Agriculture and Environment"
- Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки)
- Науковий вісник ТДАТУ
- Праці ТДАТУ

Науково-дослідні інститути

- Науково-дослідні інститути

ННІ загальноуніверситетської підготовки

- кафедра Іноземні мови
- кафедра Суспільно-гуманітарних наук
- кафедра Фізичного виховання і спорту

Патенти

- Патенти

Презентації

- Презентації

Факультет Агротехнологій та екології

- кафедра Геоєкології та землеустрію
- кафедра Плодоовочівництво, виноградарство та біохімія
- кафедра Рослинництва ім. професора Калитки В. В.
- кафедра Харчових технологій та готельно-ресторанної справи
- кафедра Цивільна безпека

Факультет Економіки та бізнесу

- кафедра Економіка
- кафедра Маркетинг
- кафедра Менеджмент
- кафедра Облік і оподаткування
- кафедра Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
- Кафедра Публічне управління, адміністрування та право
- кафедра Фінанси, банківська справа та страхування

Факультет Енергетики

- кафедра Електроенергетика і автоматизація
- кафедра Електротехніки і електромеханіки ім. проф. В. В. Овчарова
- кафедра Електротехнології і теплові процеси

Факультет Інженерії та комп'ютерних технологій

- кафедра Вища математика та фізика
- кафедра Інформаційні технології проектування ім. В.М. Найдиша
- кафедра Комп'ютерні науки
- кафедра Обладнання переробних і харчових виробництв ім. професора Ф. Ю. Ялпачика
- кафедра Технічна механіка

Факультет Механіко-технологічний

- кафедра Машиновикористання в землеробстві
- кафедра Мехатронні системи та транспортні технології
- кафедра Сільськогосподарські машини
- кафедра Технічний сервіс та системи в АПК
- кафедра Технічні системи технологій тваринництва
- кафедра ТКМ

**Вимоги до матеріалів, наданих для розміщення
в Репозитарії ТДАТУ**

Необхідні відомості	Поля для заповнення автором
Матеріал публікувався або розповсюджувався раніше	Інформація щодо публікацій (рік, місце видання (джерело), видавництво, кількість публікацій)
Матеріал включає більше 1 файлу	Кількість файлів (один ресурс може включати декілька файлів)
Бібліографічний опис (повний бібл. опис для опублікованих матеріалів з рекомендаціями ДСТУ ГОСТ 7.1-2006)	Бібліографічний опис робиться згідно з методичними рекомендаціями, розміщеними на сайті бібліотеки
Видавець/ видавництво (факультативно)	
Редактор (якщо є)	
Науковий керівник (якщо є)	
Автор, співавтори українською мовою (Прізвище ім'я та по батькові повністю)	
Автор, співавтори російською мовою (Прізвище ім'я та по батькові повністю)	
Автор, співавтори англійською мовою (Прізвище та ім'я). При введенні англійською мовою прізвища та імені застосовується транслітерація.	
Назва матеріалу українською мовою	
Назва матеріалу російською мовою	
Назва матеріалу англійською мовою	
Ключові слова українською мовою (не менше 4-5 слів чи словосполучень)	
Ключові слова російською мовою (не менше 4-5 слів чи словосполучень)	
Ключові слова англійською мовою (не менше 4-5 слів чи словосполучень)	
Дата публікації (рік – обов'язково, день, місяць – факультативно)	
Назва журналу, рік, номер, сторінки (для статті)	
Індекси УДК, ББК	

Ідентифікатори (ISSN, ISBN)	
Характер або жанр змісту ресурсу (обрати необхідне)	Стаття, Книга, Глава з книги, Навчальний об'єкт, Зображення, Зображення тривимірне, Мапа, Монографія, Препринт, Презентація, Звукозапис, Програмне забезпечення, Технічний звіт, Дисертація, Відео-матеріал, інше
Мова (мова оригіналу твору)	
Анотація українською мовою	
Анотація російською мовою	
Анотація англійською мовою	
Спонсорська підтримка, якщо є (введіть у текстове поле імена/найменування спонсорів та/чи коди фондів)	
Примітки (можна вказувати зміст матеріалу, відгуки, коментарі про матеріал, тощо)	

Інформація про автора

Прізвище, ім'я, по-батькові	
Інститут, факультет, кафедра, структурний підрозділ	
Посада	
Контактні телефони	
E-mail	